

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

JÁSZ UJSÁG

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI LAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztő címére küldendők

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN:

Egész évre 8.— K
Fel évre 4.— K
Negyed évre 2.— K

Felelős szerkesztő:

BELEZNAY LÁSZLÓ.

Laptulajdonos: **DARÁNYI FERENC.**

Előfizetési és hirdetési díjak a laptulajdonos címére küldendők.

KIADÓHIVATAL:

Jászberény, Vasár-u. 2., hol hirdetések a legolcsóbban vétetnek fel. — Nyitlittér sora 30 fillér

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDEKEN:

Egész évre 9.— K
Fel évre 4.50 K
Negyed évre 2.50 K

Föl a szivekkel!

Irta: Anvander Andor.

A XX. századot *Ellen Key*, a nagy gondolkodó, a „*gyermek százada*“-nak nevezte. Egy másik halhatatlan, *Dumas Sándor* pedig azt mondta: „Azok között, kiket emberi gyarlóság tett boldogtalanná, csak egy lény van, aki mindig megérdemli, hogy segítségére legyünk, mert egyedül ő az, aki boldogtalanná lehet anélkül, hogy valaha bárkinek vétett volna: ez a gyermek”

S valóban tagadhatatlan, hogy a mai korban sokat, nagyon sokat teszünk a gyermekekért. Jövő vasárnap szintén a gyermekekért fáradunk, ünnepeket rendezünk, a könyörület ünnepét: az *elhagyott gyermekek napját*. Ezen igénytelen sorok is előre szármalmat, könyörületet, figyelmet és áldozatkézséget kérnek a senki gyermekeinek, azoknak az elhagyottaknak, akiket nem gondoz önfeláldozó szeretet, nem ér édes anyai csók. Akik csak azért élnek, mert születtek és mert az élet olyan makacs. Élni kényszerűség és élni boldogság.

Hogy él az elhagyott gyermek? Az is örül az életnek, — de az ő életének senki sem örül. Mindenki úgy bánik vele, mintha lopta volna az életét s az a sokszor bűnben fogaht gyermek minden pillanatban fél, hogy elveszik tőle, ha nem is egyszerre, de apródonként. Minden megtagadott falat étel, minden félretaszítás, minden lenézó kiutasítás egy—egy darabkát rabol el az ő életéből. És élni mégis boldogság és élni — kényszerűség A kényszerűség pedig iskola

Az elhagyott gyermek megtanul élni. Megtanul lopni azt, amit nem

kap önként. Csak egyet nem tud lopni — szeretetet. És mert őt senki sem szereti; egyet nem tanul meg: a szeretetet. És így nő meg a hozzávaló szeretetnélküli emberek szeretetnélküli ostarának, a társadalom aljának, sörredékének, veszedelmének.

De hát igaz-e, hogy az elhagyott gyermeket senki sem szereti? — Nem igaz. Itt is, ott is vet nekik a fellobbanó szeretet egy—egy kenyérhéjat elnyűtt ruhát, kitörül szeméből egy—egy kiszivárgó könyvet. Csak össze kell szedni a könyörületnek és szeretetnek ezeket a morzsáit és az együttvéve busásan kamatozó tőke lesz.

Nincs okosabb és nincs nemesebb uzsora, mint az elhagyott gyermekek istápolása. Ezt az uzsorát űzi két országos intézményünk: a „*Gyermekvédő Liga*” és a *Keresztény szeretet országos gyermekvédő műve*. Ez utóbbi nem akar konkurenciát csinálni amannak, párhuzamosan haladnak, hiszen a gyermekvédelem terén akad munka bőven, Csupán a Liga felekezeten, színtelen, humanizmusra és filantrópiára támaszkodó akciója mellett úgy irányítja a saját működését, hogy ő nemcsak a gyermek testét ápolja, táplálja, de halhatatlan lelket is átutalja, a vallás erejével, edzi, erősíti, öntudatosá teszi, hogy védené a vallást ne vesse le a gyermekcipőkkel együtt.

Ezen törekvés jogosságát előbb—utóbb be fogja látni a ma még felekezeten, sőt szabadkőműves Liga is, mert védenéinek a bűnökbe való gyakori visszaesése, törekvéseinek meghiusítása meg fogja győzni, hogy

a vallásosság az egyedüli, pótolhatatlan fék a szenvedélyek megzabolására a bűnök leküzdésére. Máris panszokodnak: „Többször volt rá eset, hogy a javítóból vagy toloncházból kiszabadult gyermekek még ugyanazon napon, szinte kiszabadulásuk órájában új vétkeikért ismét a rendőrségre kerültek.” Midőn 1808 bűnös gyermek között csak 126-ot talált a rendőrség olyant, akit első ízben büntettek, a többi mind visszaeső gonosztevő s a legtöbbje már ötször—hatszor is volt büntetve — az ilyen jelenségek fényesen igazolják a filantropikus, vallásnélküli nevelés teljes csődjét s talán egy jobb belátás, egy új irány győzött akkor, midőn a sors-játék panamak által majdnem 'kompromitált Liga' olyan nagy nevet iparkodott megnyerni társelnökének, akinek neve egy program, tartalmas, sokat ígérő garancia, hogy a katolikus gyermek katolikus a protestáns védené protestánsziszraelitaizraelita vallásábanmély-séges, erősön fegyelmezést adó lelket megtöltő vallásos nevelésben fog részesülni. A *Prohászka* püspök neve tölt el bizalommal, az ő elnöki szózata hangzik fülünkben, lelkes, tüzes szavai a hitről, bizalomról, „a feltétlen odaadásról azokban fenyeséges ragyogó eszményekben amelyek a mi *nemzeti vallásos, erkölesi mennyboltunk csillagait gyújtatták ki*” . . .

Ne mondják az elfogultak, hogy a törvénytelen gyermekek gondozásba vételével még jobban felburjánzik a bűn, módot nyújtunk a könnyelmű anyáknak a vétkezésre. Lehet; de hát

ezért veszni hagyjuk az ártatlan gyermekemet? Hát jogos-e az, szabad-e a szülő tévedéseiről, hibáiról, akár még büneiért is az ártatlan gyermeket büntetni? . . .

Az érző társadalomnak meg kell látnia és meg kell szánnia a szerencsétlen kisgyermeket, aki nem tehet róla, hogy nélkülözi az atya oltalmát az anyai szív édes ölelését és viselnie kell azt a nehéz sorsot, melyet szüleinek szívtelensége vagy nyomora dobott rá. A Krisztusi szeretet, melyen keresztülhet a részvét mély fájdalom nem illethet első sorban mást, mint az elhagyott, ártatlanul züllésnek kitétt szenvedő gyermeket . . .

Gyönyörű kép, mennyei jelenet ott játszódott le a Lowreban, amikor Szent Vince, apácánk rendjének glóriás alapítója, a francia elegáns közönség elé lépett csecsemővel karján, gyermekektől körülvéve s azt mondta Hölgyeim, ha szeretnek, ezek élnek, — ha nem szeretnek, ezek meghalnak.

Ezen gondolat, ezen érzés, ezen benyomás hatása alatt lépünk mához egy hétre az Apponyi-térre. Minél többen a gyermekmentők szabadcsapatába! Hölgyeim uraim! Föl a szívekkel!

Apponyi gróf beszámolója. Apponyi Albert gróf Jászberény város nagynevű 48-as Kossuth-párti képviselőjelöltje áldozócsütörtökön a reggeli 9 óra 25 perci vonattal érkezik városunkba programbeszédét megtartani. — Mint értesültünk — kíséretében lesz a pártelnök: Kossuth

Ferenc, a párt számos tekintélyes tagja és a sajtó kiküldöttei. A fogadás ünnepségének sorrendje szerint a hatvani állomáson a párt 30 tagu küldöttsége fogadja az érkezőket, hol is Huba Lajos fog üdvözlő beszédet mondani. A jászberényi állomáson Erdős András plebánus fogadja a közönség nevében a nemes gróft. A bevonulás a diadalkapukkal díszített Kossuth utcán át lesz. Apponyi gróf kíséretével a vasutól Bathó János pártelnök főtéri palotájába vonul kíséretével s az ott elköltendő villásreggeli után szokásához híven a templomba megy, miután a városzékháza előtt emelendő lombsátorban megtartja nagy politikai jelentőségű programbeszédét. Dében 1 órakor a városligeti mulatóban 400 terítékű lakoma lesz. Eddigi terv szerint a nemes gróf az esti 7 órai vonattal utazik vissza kíséretével a fővárosba.

— **Megint jelölt híre.** A képviselő választási mozgalmakban a nap nap után felverődő változatos kiszámíthatatlanok. Minden héten van valami újabb kísérleti hír a választókerületben. Legutóbb Szolnokon Nagy Emillel szemben Dr. Hegedűs Kálmán próbálkozása után a Ragályi Lajos dr. volt országyűlési képviselő munkapárti jelöltségét hozta a fáma forgalomba. Amde most a hét végével már ez a hír is jelentéktelen okvetlenkedéssé zsugorodott össze s mint megbízható forrásból értesültünk, a központ mindezen híresztelések dacára nem hajlandó hivatalos jelöltet állítani Nagy Emillel szemben.

HIVATALOS RÉSZ.

A vágóhid kibővítése. Emlegettük lapunkban már, hogy a város hatósága a vágóhidat modern formában szándékozik átalakítani, illetve kibővíteni. Az erre vonatkozó képviselői határozatot költségve-

tést és tervet, amely szerint a vágóhid kibővítésének munkálatai házilag eszközöltetnek, a vármegye törvényhatósága legutóbbi közgyűlésében helyben hagyta azon módosítással, hogy a vágóhid 3 méterrel meghosszabbítandó és a berendezésnél egy forrázó üst állítandó fel.

A jásztelemi út mellett kiaknázott kubik gödrök közveszélyes voltáról több oldalról tétetett panasz. A vármegye ebben azután intézkedett is, amennyiben Jászberény város polgármestere által tett hivatalos jelentés folytán felhívta az állam-építészeti hivatal által az útépítő vállalkozó Grünhut József és fia céget, hogy az út meléki kubik gödröket e hó végéig mulasztanul töltéssék be, mert ellenkező esetben az a költségükre fog házilag eszközöltetni.

Trachoma ellen. A vármegye alispánja a belügyminiszter általános jellegű intézkedéséhez képest körrendeletben hívja fel a városi, járási és községi hatóságokat a trachoma fertőzés elleni óvintézkedésekre. Ugyanis a mezei munka megindultával szándékozott és feladott munkások a munkába lépés előtt hatósági orvosok által vizsgálandók meg arra nézve, hogy nem-e szenvednek fertőző trachoma betegségben.

Választás a munkásbiztosítónál. A helybeli kerületi munkásbiztosító pénztár f. évi rendes közgyűlését mára hívta egybe a Lehel szálló nagytermébe a pénztár vezetője azzal, hogy ha ezen közgyűlés határozatképtelen lenne, ugy 8-án fogják megtartani. Az évi beszámolóson kívül nagyérdeklődést kelt a kerület tagjai sorában az igazgatóság és felügyelő bizottság megjelölt választása. Az igazgatóság megalkotására nézve elágazók az érdekek a munkaadók és alkalmazottak körében, ellenben a felügyelő bizottsági tagsági helyek betöltésére nézve egyértelmű az a megállapodás, hogy ez a szakértő intelligens elemből alakuljon meg. Az igazgatóság elnöki állásra két jelölt felől hallottunk: Fauszt Károly ipartestületi jegyző és Hoffman Vilmos sütő mester jelölése mellett szállnak harcba. A közgyűlés felolvasásáról értesítjük olvasóinkat.

T Á R C A.

HETI KRÓNKA.

Jön a Halley! Még csak húsz kis nap az élet.
A nagy félelemtől — Biz nem tréfa dolog! —
Mi majd megfuladunk, s a drága jó borok,
Kártya, meg minden jó, itt marad senkinek,
Ettől a világot semmi sem menti meg.
Legjobb lesz előre a pincébe bújni,
S inkább borbá, mintsem büdös gázbá
fulni. —

De hátha Halleyt is igazgatja a jó bor,
S pince ablakán is bebukkant a kóbor?
Hiszen csak az kéne! Mindjárt lefelülénk,
S torkába a jó bort addig töltögetünk,
Mig eláznék. Akkor kötelet nyakába,
S rögvest bekasználnak vármegyeházába.
Azon melegébe bírák elé vinném
Életveszedelmes fenyegetés címén,
Stélyos testi sértés, közcsendháborítás
Börtönbe juttatná a vén égi postást.
S hogy ne ingyen egye az állami kosztot,
Világítaná a börtönt meg a posztot.
De míg elő, addig lesni kell öklémét,
Ez foglalkoztat most, minden tudós elmét.
Hát nálunk ki lesse? Olyan, aki ráér.
S aki lelkesedik az ilyen munkáér?
Mert egyéb dolga nincs. — Legény kell a
[gátra!]
Bizzuk hát rá a berényi munkapártra!

II.

Furcsa dolog, amit mostanában látok:
A korzón egyedül sétálnak a lányok
S nincs mellettük lovag, ki kísérje őket,
Sőt előlük messze, túldalra szoknek.
Hát megmagyarázom annak, aki bűnül:
Mindzen lány jótékony bilétákat árul.

Kóro.

A szív és szerelem.

A miskolci hölgy-„kaszimó” egyik zsúrján előadta:
Bartháné Parizsa Biri.

Őnök Hölgyeim és Uraim igen kedvesek. Tapssal fogadnak. Köszönöm, érdeklődésüknek és figyelmüknek e jóleső előlegét! Igyekezni fogok, hogy az előlegért megfelelő ellenértéket nyújtsak. Ha azonban lesznek kedves hallgatóim között olyanok, kik a nyujtott ellenértéket keveselmi fogják, — azok találjanak ménséget számomra a latin költő mondásával: „Ha hiányzott is az erő, — mégis dicsérendő az akarat” és „nagy dolgokban már az akarat is elég.” én pedig elég nagy dologba vágtam a fejszemet, midőn arra vállalkoztam, hogy hallgatóságom figyelmét koncentrálni fogom gyöngye előadásomra.

Szeretnék valami érdekes és aktuális témát találni, ami alkalmas célpontja lenne

figyelmüknek, — de vajjon mi legyen az a téma, az a pont?! Talán a politika!? Nem, — a politika nő szájába nem jól illik! Pedig egy egész lényében politikussá nőtlenes tárgya a férfiak érdeklődésének. Különben a politizálás egy kis rosszakarattal, nos és — egy kis önzéssel s talán feltékenységgel is ősi idők óta maguknak vindikálták a férfiak, — a nőkre rá erőszakolván a — pletykát. De mivel a pletyka az újság ingerével városunkban nem hatna, nem marad számomra más téma, mint fölfedezni a — perputium mobilét!

Hiszem, hogy nem lesz lehetetlen, mert ha Cook visszajött az északi sarkról, mielőtt még odáig eljutott volna, — ha egyes emberek repülni tudnának, mielőtt szárnyaik kinőttek — s oldalbordáik betörték — volna, ha a Haverdák kiszabadulnának, mielőtt bűnhődnének, akkor én bátran feledezem aperputium mobilét miniatűr kiadásban a saját bensőmben és minden egyes hallgatóm keblében. E perputium mobilé a — szív. — Indítás, felhúzás nélkül működik 80, 90, 100, sőt 120 évig is! De hát mi is voltaképpen az a szív?! Hogy huncut kis jószág, annyi bizonyos, tapasztalhatjuk édes-mindnyáján, hiszen izeg-mozog, ugrál szüntelen; s még hagyján volna, ha mindég kellemesen — kellemetlenkednék, — de fájdalom, sokaknak édesbús, fájó örömöket okoz. — Ha a lelkiismeretre azt mondjuk, hogy: kisbíró, a

lom a következőkben fog a mostanítól el-
térni: A most éjjel 9 óra 50 pkor indu-
ló 4004 sz. személy vonat május 1-től
10 óra 17 pkor fog érkezni és 10 óra
22 pkor indul. Az eddig délután 2 órakor
érkező és 2 óra 10 pkor induló 4011 sz.
vegyesvonat az új menetrend szerint, 1
óra 27 pkor érkezik és 1 óra 34 pkor
indul és a most vele itt találkozó 4012 sz.
vegyesvonat ezentel nem 2 órakor érkezik és
2 óra 10 pkor indul, hanem 2 óra 07 pkor fog
érkezni és 2 óra 14 pkor fog indulni. A többi
személy és veg-es vonatok érkezési illetve
indulási ideje nem fog változni.

— A főgimnázium hangversenye
közbejött akadályok miatt elhalasztást szen-
ved! — megtartásának idejéről olvasóinkat
értesíteni fogjuk.

!! Köszén !!

A legjobb minőségű hazai és
poroszországi salak és pormen-
tes szalon szén, továbbá budapesti
légszuszgári, valamint poroszor-
szági porszén (coaks) a bánya
által előírt eredeti ár mellett alól-
írottnál megrendelhetők.

Pontos szállításért szavatosságot
vállal:

HOFFER MIKSA

több hazai és poroszországi
bánya képviselője.

JÁSZBERÉNYBEN.

Szinészet.

Kedden Füredi Ilonka jutalomjátékául
a Csók király operett került színré kisszá-
mú közönség előtt. — Kicsit csodálkoztam,
hogy a jutalmazandónak éppen erre a da-
rabra esett a választása, mert meglehetősen
kis szerepe volt benne: Évikét adta. Igaz,
hogy szerepében kedves volt.

A főszerepeket M. Jászay Mariska
(F. Miska) és Késmárki L. (Királyné) ját-
szották. — Jászay Mariska ezuttal is sok
tapasztalatot hangjával és játékaival, de meg-
érdemelte a tapsokat Késmárki L. is, ki most
jobb szerepben érvényesítette kellemes, tö-
mör csengő hangját, mely csak a magasabb
régiónban veszített valamit csengéséből. Úgyes
Don Bombadilas volt Váradai Izsó, valamint
kiváló volt Timár ismét a kisbíró kisebb
szerepében.

Szerdán a Miliárdos kisasszonyt láttuk.
Ez este a közönséget valósággal elragadta.
M. Jászay Mariska (Évi) végtelenül kedves,
grációzus játékaival, úgy, hogy egyik jelenete
után háromszor tapsolták ki, sőt negyedszer
is megjelentetett volna, úgy zúgott a taps.
Azonban hogy részrehajló ne legyek, meg
kell állapítanom, hogy a többi szereplő já-
téka is jó volt; különösen sokat kacagott és
tapsolt a közönség Timárnak (Turteltaub) és
Barótnak (Feigenbaum). Rokonszenvesen
fogadta a közönség Késmárki Lujzát (Betsi); is.

Csütörtökön a népszerű titkárnak,
Barótnak jutalomjátékául a Zsidó hönvé-
det adták, melyben Baróti a címszerepet ját-
szotta. A szereplőkről újat nem mondhat-
unk: Baróti ügyes volt, sok tapsot kapott,
de megtapsolták Batosyt (Steinberger). Csé-
rit (Ehrlich) is játékukért, Váradai Izsó teljes
toborzójáért. A közönség hatalmas, jászdeli-
gatos csokorral lepte meg Barótit.

Pénteken végre valóban minden tekin-
tetben kifogástalan előadást láttunk: Pzy
Pál. Csiky Antal angolból fordított kitünő
jellem vígjátéka volt műsoron Timár jutalom
játékául. — Legjobb volt természetesen
Timár a címszerepben; minden jelenését

zúgó taps követte, s ezt meg is érdemelte,
azt mondhatnám, soha ily tökéletes alakítást
nem láttunk még tőle. — Tisztelői egy ró-
zsaszállal lepték meg, de a rózsaszálra le-
véke volt köve. A többi szereplőkről is
föltétlen elismerés hangján kell szólnunk;
mindnyájan tehetségük legjavával járultak az
előadás sikeréhez. — Mégis külön kell emli-
tenem kiváló játékáért Batosyt (Hordy) Füre-
di Ilonkát (Phete) és Csendes Elicel (Eliz.)
Az előadásban-ha nem is zúfolt, de legalább
telt ház gyönyörködött.

Utmutató

a jászberényi hivatalokban.

Kir. Járásbírószág. Hivatalos órák
április hónapban: délelőtt 8-tól délután 3
ráig. Ünne- és vasárnap délelőtt 9—12-ig.
Jegyzői iroda felek részére köznapon 9-11-
ig Ünnepnapokon nincs. A telekönnyvi
hivatalnál — ideértve az iktatót is — ér-
tesítés adatik hétköznapokon délelőtt 9 —
délután 1 óráig, míg vasár- és ünne-
napokon 9—11-ig áll a felek rendelkezésére.
Panaszfelvételek büntető ügyben Marosy
Endre kir. albirónál és egyéb ügyekben
Dr Köllér vezető kir. járásbíró előtt he-
tenként kétszer: kedden és pénteken telje-
sítetnek.

Közigazgatás. A városi hatóság és
rendőrségnél hivatalos órák: délelőtt 8—
12-ig, délután 2—5-ig. Vasár- és ünne-
napokon délelőtt 9—11-ig. Értesítés a felek
részére naponként délelőtt 9—10-ig adatik.
Panaszfelvétel a polgármesteri hivatalban:
naponként délelőtt 8—11-ig, vasárnap dé-
lelőtt 9—10-ig.

Anyakönyvi hivatal. Hivatalos órák
délelőtt 8—12-ig délután 2—5-ig. Születe-
seket 7 nap alatt, halálozásokat a legköze-
lebbi köznapon kell bejelenteni. Hirdetési
határidő 18 nap.

Kir. adóhivatalnál. Hivatalos órák :
délelőtt 8—12-ig, délután 2—5-ig. Beadvá-
nyokat elfogadnak délelőtt 9—11-ig, dél-
után 3—5-ig. Értesítés a felek részére 8—
12-ig. Be-és kifizetések ugyanazon idő
alatt.

A m. kir. posta távirida- és táv-

beszélőhivatalnál a hivatalos órák köz-
napokon 8—12-ig, délután 2—6-ig. Tá-
viratadás este 8—9-ig. Ünne-és vasár-
napokon délelőtt 8—11-ig, délután 2—3-ig
postautalvány, takarékbé- és kifizetés
csak délután 5-ig van, A piros betűvel
jelzett ünnepnapokon délelőtt 8—11-ig
utalvány, pénzeslevél, csomag, ajánlott levél-
és táviratfelvétel és távbeszélő, délután
2—3-ig csak ajánlott levél és táviratfelvétel,
ellenben sem postautalvány be-és kifi-
zetése, sem pénzeslevél- és csomagfelvétel
nincs.

A munkásbiztosítónál. Hivatalos
órák hétköznapokon: délelőtt 8—12-ig,
délután 2—5-ig. Be- és kifizetés hivatalos
órák alatt.

ELADÓ HÁZ

Főforgalmu vengelő, 3 szoba,
2 konyha, istálló pincével, nagy
udvar és 6 hold tanyai földdel,
ami országot mellett üzletnek is
használható szabadkészből eladó.
Bővebb meg tudható Oláh János-
nénél VIII. ker. Kossuth-u. 97 sz.

A közlegő választok
alkalmával

zászlók

készítése és nyomása
legolcsóbban teljesítették

Pesti Péter
könyvnyomdájában.

Miután már több száz megrendelés-
nek birtokában vagyunk, módunkban
áll csinosan elkészíteni.

Uri, katonai és polgári szabó.

Van szerencsém értesíteni Jászberény város és vidéke nagyrészt
közönségét, hogy Jászberényben, a Vásár-utca 17 szám alatt

polgári és katonai szabóüzletet

rendeztem be. Ugy a fővárosban, mint az ország nagyobb városaiban
szerzett tapasztalatom és gyakorlatom lehetővé tették, hogy a szabászat és
ruhavarrás terén a legmesszebb menő modern ízlést és igényeket kielégít-
sem. Üzletemben választékos minták s utolsó divat, illetve előírás szerint
készíték mindennemű uri, katonai és polgári, továbbá sport- és lovaglő-
öltönyöket a legújatosabb árban. — Katonai előírás szerint csakaszürke
szövetekből tisztí és önkéntesi öltönyöket tényleges és tartalékos tiszturak
valamint kívánatra átalakítom azokat az újabb előírás szerinti követelmé-
nyeknek megfelelőleg.

Mindennemű megrendeléseket pontosan és olcsón teljesítek s kívánatra
esetleg levélben felhívásra a helyszínére utazom.

Becses pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel

Szekeres Bálint,
uri és katonai szabó.